

ca.^{29 bis} Hi hagué, doncs, un nom mallorquí, homònim del nostre topònim de Menorca.

Els noms de les dues Illes aporten una brillant confirmació de l'etimologia demostrada en el *DECat*, que, amb pueril grecomania, voldria negar cert «toponimista» ignorant voluntari de les normes elementals de la lingüística —en mostrar l'antic, i general, arrelament d'aquest indoeuropeisme pre-romà a totes les terres catalanes.

ALCADENA, s' (Alaró, Mall. 9, f-10)

Nom d'un puig; i d'una alqueria anomenada també *Son Cadena*. El Mapa Despuig registra *Eucadena* i al costat *Eucadenete*, tal vegada la possessió coneguda avui per Son Cocó. Les *e* inicial i final del Mapa Despuig no tenen importància perquè en la nomenclatura de Despuig hi ha molts de casos de *e* en lloc de *a*, quan hi ha el valor de *ə*. Des del punt de vista geogràfic fa impressió la parella que formen el puig de s'Alcadena i el puig d'Alaró, de forma enterament pariona, a una i altra banda de l'important torrent de Solleric, pas obligat de migjorn a tramuntana.

Aucadena deu venir d'*Alcadena*, que és una forma tradicional i encara en ús. La visió dels dos puigs, de 817 i 822 m d'altura, és la de dos cims bessons, en un dels quals (puig d'Alaró) hi queda el gran castell roquer; i no és inversemblant que en l'altre hi hagi hagut una posició de guaita i defensa, perquè la mateixa estructura del puig de s'*Alcadena* en fa una fortalesa natural pràcticament inexpugnable.

La meua impressió és que *Alcadena* originàriament fou el dual àrab de la paraula *qal^aa'* 'castell' o sigui l'origen del topònim tan corrent *Alcalà*; el dual d'aquesta paraula és *qal^aatain* (com és sabut l'àrab hispànic usava quasi només el cas oblic del dual). Recordem-nos que el nom de la comarca valenciana d'*Alcalatén* prop de Castelló de la Plana, des de Llucena cap al sud, ve del mateix dual *al-qal^aatain* 'els dos castells'.

És clar que això implicaria la hipòtesi que *Alcadena* s'hagués aplicat en temps dels moros conjuntament el puig d'Alaró i el puig de s'Alcadena, i que en fer-se el gran castell, àrab primer i cristià després, en el puig d'Alaró, el nom àrab deixà d'aplicar-se-li, i el nom *Alcadena* va quedar només en l'altre. Hi ha una dificultat fonètica, la *l* intermèdia ha desaparegut d'una manera sorprenent. Una explicació és que hi hauria hagut un fenomen de tipus inductiu, sigui una haplologia o alguna mena de dissimi-

29 bis. Joan COROMINES i J. MASCARÓ PASSARIUS, *Aproximació...* (BSO), x (1983), pàgina 31.